

Het 'perverse systeem' in Hebron

■ The Rights Forum (van Dries van Agt) bezoekt de gespleten Palestijnse stad

Reportage

Jetteke van Wijk

HEBRON – Het is spitsuur in Hebron. Een delegatie van het Europees Parlement doet de gespleten stad op de Westelijke Jordaanoever aan, maar ook een bus Israëliische kolonisten en een groep Israëliische jongeren van een militaire academie. Een afvaardiging uit Nederland draait vlak voor het middaguur het parkeerterrein op.

In de bus hebben de leden van het door oud-premier Dries van Agt (CDA) opgerichte The Rights Forum – allen oud-politici en internationaal rechtsgeleerden die zich inzetten voor een rechtvaardiger Midden-Oostenbeleid – dan al een introductie gekregen over de unieke positie van Hebron binnen het Palestijns-Israëliische conflict. Zo is het de enige Palestijnse stad waar zo'n achthonderd Israëliische kolonisten midden tussen tienduizenden Palestijnen wonen, in plaats van in aparte nederzettingen, en waar het Israëliische leger daarom nog volop aanwezig is. Het is ook een spookstad vol uitgestorven straten en markten, omdat veel van de wegen verboden gebied voor de Palestijnse inwoners zijn. „Maar vergis je niet”, waarschuwt gids en politiek activist Jehoeda Sjaeel. „Hebron is de Westelijke Jordaanoever in het klein. Dankzij Hebron kan ik in twee uur tijd alles aanschouwelijk maken.”

Dat begint al vlak na het verlaten van de bus, als de delegatie geruime tijd door het Israëliische leger wordt gestopt. Pas als toergids Sjaeel, ondertussen gefilmd door de Israëliische politie, een document ondertekent waarin staat welke straten en buurten hij niet mag aandoen vandaag, kan de groep verder. De ordebewakers proberen zo de stad onder kookpunt te houden. Vervolgens leidt Sjaeel de factfinding-missie door het uitgestorven stadshart, en houdt in lege straten foto's omhoog van het bruisende Palestijnse leven dat daar tot begin 2000 nog heerste. In de eerste jaren van de Tweede Intifada, die in september 2000 begon,

Dries van Agt. Hij bezoekt met andere oud-politici de Palestijnse stad Hebron.

FOTO JETTEKE VAN WIJK

was Hebron door de gemengde bevolking echter jarenlang een van de gevaarlijkste steden op de Westelijke Jordaanoever. Om confrontaties te voorkomen, kregen de Palestijnse inwoners weken tot maanden huisarrest, terwijl kolonisten vrijelijk over straat mochten. Sjaeel wijst op verzegelde Palestijnse huisdeuren, op monumenten voor door aanslagen omgekomen kolonisten en soldaten, op door kolonisten overgenomen Palestijnse winkels, en op ladders achter huizen waarlangs bewo-

ners naar buiten gaan, omdat het hun verboden is in de straat te lopen waar ze wonen.

„Gebureaucratiseerde terreur”, stelt rechtsgeleerde en oud-minister Laurens Jan Brinkhorst (D66), terwijl de delegatie door twee kolonistenjongetjes wordt uitgescholden. „En dat kun je niet alleen maar aan de soldaten wijten. Het is het perverse systeem waarbij alle begrippen van democratie en rechtstaat opzij worden geschoven.”

Voor Van Agt, die Hebron enkele ja-

ren geleden al bezocht, is de toegenomen leegte deprimerend. „Toen ben ik nog over de markt gelopen. Veel panden waren dicht, maar enig economisch leven was er nog. Het was een stad met zoveel meer mensen erin, en niet allemaal ongelukkig kijkend.”

Het enige dat hem troost is dat hij deze reis zoveel Israëliische activisten ontmoet die proberen de situatie ten goede te veranderen. „Dat houdt mij in staat Israël toch te blijven liefhebben.”